

Hanne Marit Teigum

Barns helse og velferd 1996
Dokumentasjon og frafallsanalyse

Notater

Innhold

I. Gjennomføring av undersøkelsen	3
1. Innhold og formål	3
2. Datainnsamling	3
3. Utvalg	3
4. Utvalgsvarians	3
5. Innsamlings- og bearbeidingsfeil	4
II. Frafallsanalyse	6
1. Frafall	6
2. Frafallsårsaker	6
3. Problem med frafall	6
4. Utvalgsskjevhet	7
4.1 Kjennetegn ved barnet	7
4.2 Kjennetegn ved barnets foresatte	9
4.3 Familiens inntektsnivå	12
4.4 Oppsummering av utvalgsskjevhetene	13
5. Korreksjon av utvalgsskjevheter	13
5.1 Eksempel på vekting	14
5.2 Effekt på resultatene	14

Vedlegg

- Spørreskjema
- Informasjonsbrev
- Takkebrev
- Purrebrev

Tabellregister

Tabell 1: Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser	4
Tabell 2: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter kjønn.	7
Tabell 3: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter alder.	8
Tabell 4: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter bosettingstetthet.	8
Tabell 5: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter fødeland.	8
Tabell 6: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter mors alder.	10
Tabell 7: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter mors sivilstatus.	10
Tabell 8: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter mors fødeland.	11
Tabell 9: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter mors utdanning.	11
Tabell 10: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter fars utdanning.	12
Tabell 11: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter familiens samlede inntekt.	12
Tabell 12: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter familiens disponible inntekt.	13
Tabell 13: Eksempel på vekting for korreksjon av mors utdanning	14

I. Gjennomføring av undersøkelsen

1. Innhold og formål

Statistisk sentralbyrå gjennomførte i 1996 en postal spørreundersøkelse om barns helse og velferd. Undersøkelsen ble gjennomført på oppdrag for Statens institutt for folkehelse blant foresatte til et utvalg på 3000 barn i alderen 2-17 år. Undersøkelsen var en del av et nordisk samarbeidsprosjekt: «En studie om barns och ungdomars hälsa och välbefinnande i de nordiska länderna». Samme type undersøkelse ble også gjennomført ti år tidligere. Formålet med undersøkelsen nå var å få et helhetsbilde av barns helse og velferd i de nordiske land i 1996 sammenliknet med ti år tidligere.

2. Datainnsamling

Feltarbeidet ble gjennomført mellom april og august 1996. Spørreskjema ble første gang sendt ut 1. april. Alle som var trukket ut til undersøkelsen fikk så et påminnings-/takkebrev som ble sendt ut 3. mai. Den 27. juni ble det sendt ut et purebrev med nytt spørreskjema til 1235 personer som det ikke var mottatt svar fra. Det kom skjema i retur gjennom hele sommeren, og siste innkomne skjema ble registrert 16. september.

Spørreskjemaene ble sendt til Nordiska hälsovårdshögskolan i Göteborg for optisk lesing. Statistisk sentralbyrå har derfor ikke tilgjengelige datafiler fra undersøkelsen.

3. Utvalg

I alt ble det trukket ut 3000 personer i alderen 2-17 år (alder pr. 1.4.96). Utvalget av personer ble trukket som et systematisk, tilfeldig utvalg på landsbasis som er stratifisert på geografi og alder. Sendingene ble adressert til barnets foresatte og skjemaet skulle fylles ut av foresatte eller andre voksne som kjente barnet godt.

4. Utvalgsvarians

Fordi resultatene bygger på opplysninger om et utvalg av den populasjonen som undersøkelsen dekker, er det knyttet en viss usikkerhet til dem. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. I og med at utvalget er trukket etter reglene for tilfeldig utvalg, er det mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i befolkningen. Fordelingen i befolkningen kjenner vi ikke, men det er mulig å anslå standardavviket ved hjelp av observasjonene i utvalget.

Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen, men tabell 1 viser størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser. Av tabellen går det fram at usikkerheten øker når antall observasjoner minker og når prosenttallet nærmer seg 50.

Tabell 1: Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser.

Antall observasjoner	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50
25	4,4	6,1	7,3	8,2	8,8	9,4	9,7	10,0	10,2
50	3,1	4,3	5,1	5,7	6,2	6,5	6,8	7,0	7,1
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,4	4,6	4,8	4,9	5,0
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,6	2,8	2,8	2,9
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
1200	0,6	0,9	1,0	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4
1500	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3
2000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
2500	0,4	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0
3000	0,4	0,5	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de er konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet med grensene $(M-2S)$ og $(M+2S)$, vil med omtrent 95 prosent sannsynlighet inneholde den sanne verdien.

Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 3 for å finne konfidensintervaller: Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 70 er 2,5 når antall observasjoner er 500. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensene $70 \pm 2 \times 2,5$. Det vil si at intervallet som strekker seg fra 65 til 75 prosent med 95 prosent sannsynlighet inneholder den tallstørrelsen en ville fått om hele befolkningen hadde vært med i undersøkelsen.

Konfidensintervall kan konstrueres for ulike sikkerhetsnivå. Et konfidensintervall med grensene $(M+S)$ og $(M-S)$ vil med 68 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi. Et konfidensintervall med grensene $(M+2,6S)$ og $(M-2,6S)$ vil med 99 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi.

Ofte er det ønskelig å sammelikne prosenttall for flere grupper. Når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratrotten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan en konstruere konfidensintervall for den sanne verdi på samme måte som beskrevet ovenfor.

5. Innsamlings- og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltellinger og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidingen.

Innsamlingsfeil kan komme av at respondenten avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden. Det kan også skyldes misforståelser av spørsmål. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Intervjupersonene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt ønskelig.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under omkodinger. Gjennom maskinelle kontroller har man søkt å finne feil og rette opp disse.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller, og det er klart at ikke alle feil oppdages.

II. Frafallsanalyse

1. Frafall

Av de 3000 personene som var trukket ut til å delta i undersøkelsen, var 2 døde eller flyttet til utlandet. Disse tilhører derfor ikke målpopulasjonen og er utelatt. Bruttoutvalget utgjør dermed 2998 personer. Av disse fikk vi svar fra 1936 personer, noe som tilsvarer en svarprosent på 64,6. Frafallet utgjør dermed 1062 personer eller 35,4 prosent. 4 av svarskjemaene kom imidlertid inn etter at innsjekkingen var avsluttet ved Statistisk sentralbyrå. Frafallsanalysen er derfor basert på 1932 gyldige skjema og 1066 frafall.

2. Frafallsårsaker

Av det totale frafallet på 1066 personer var det 936 personer, eller 88 prosent som vi ikke hørte noe fra. Denne gruppen omfatter alle typer frafallsårsaker, både nekting, sykdom og at intervjupersonene ikke er truffet på oppgitt adresse. Hoveddelen av disse 936 må likevel regnes å være nekte. Det kom inn 107 skjema med opplysninger om at IO ikke ønsket å delta i undersøkelsen. Dette utgjør 10 prosent av frafallet. I tillegg kom det inn 14 blanke spørreskjema og vi fikk melding fra postverket om 9 personer som hadde flyttet til ukjent adresse.

3. Problem med frafall

Frafall oppstår når det mangler verdier på en eller flere observasjonsvariable i en undersøkelse. Dersom en mangler alle opplysninger om en respondent, kan vi snakke om objektfracfall. I tillegg vil det som regel være et visst frafall på enkeltspørsmål blant de respondentene som har deltatt i undersøkelsen. Dette omtaler vi som partielt frafall. Omfanget av partielt frafall regnes å være høyere ved postale selvadministrerte undersøkelser enn ved intervjuundersøkelser. Denne analysen vil avgrensnes til å behandle objektfracfall - altså frafall av personer som ikke deltar i undersøkelsen.

Frafall i utvalgsundersøkelser kan utgjøre et problem på flere måter. For det første er det et problem at frafall fører til økt utvalgsvarians. Som vist i avsnittet over, vil usikkerheten på estimatene basert på en utvalgsundersøkelse øke når utvalgsstørrelsen blir mindre. Jo større frafall man får, jo lavere blir nettoutvalget, og usikkerheten vil øke.

I tillegg er det et problem at at frafallet kan føre til utvalgsskjevhet. Utvalgsskjevhet oppstår dersom frafallet gjør at fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte (nettoutvalget) enn blant dem som ble forsøkt intervjuet (bruttoutvalget). I analyser velger man i utgangspunktet som regel å se bort fra frafallet, og basere resultater og estimater på de dataene en har fått inn. Dersom personene i frafallet er omtrent like som dem som har svart med hensyn på det fenomenet man undersøker, er ikke dette noe stort problem. Hvis det derimot er stor forskjell på disse to gruppene, vil en få dårligere estimater dersom frafallet ignoreres. Hovedformålet med denne frafallsanalysen er å undersøke om frafallet har ført til slike utvalgsskjevheter.

4. Utvalgsskjevhet

Utsagn om utvalgsskjevhet kan ikke utformes generelt, men må knyttes til bestemte kjennemerker. Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. Omvendt innebærer godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ikke noen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

I denne analysen vil vi undersøke om det har oppstått utvalgsskjevheter i forhold til en del sentrale kjennetegn. Vi kan gruppere disse kjennetegnene i tre hovedgrupper: Kjennetegn ved barnet, kjennetegn ved barnets foreldre og kjennetegn ved barnets familie.

4.1 Kjennetegn ved barnet

Opplysningene om barnet vil bare i liten utstrekning ha direkte betydning for svartilbøyeligheten, da det er barnets foresatte som i hovedsak bestemmer om skjemaet skal fylles ut eller ikke. Likevel vil kjennetegn ved barnet kunne ha indirekte betydning for foresattes tilbøyelighet til å svare. Foreldres tid til og interesse for å besvare slike spørreskjema kan tenkes å henge sammen med barnas alder. Samtidig kan opplysninger om barnas fødeland si noe om særtrekk ved barn som har utenlandsk bakgrunn. Om barna er bosatt i tettbygde eller spredtbygde strøk, vil dessuten være et kjennetegn som også gjelder for barnas foresatte.

4.1.1 Kjønn

Tabell 2 viser svarprosent samt fordeling i bruttoutvalget, nettoutvalget og frafallet etter kjønn. Det var en viss overvekt av gutter i bruttoutvalget, og denne overvekten finner vi også igjen i nettoutvalget. Svarprosenten var i praksis like stor blant gutters og jenters foresatte. Frafallet har med andre ord ikke ført til noen skjevheter med hensyn til barnets kjønn.

Tabell 2: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter kjønn.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	64,4	2998
Kjønn					
Gutter	52,0	51,9	52,3	64,3	1559
Jenter	48,0	48,1	47,7	64,6	1439
Antall personer	2998	1932	1066		

4.1.2 Alder

Når vi deler inn utvalget i tre aldersgrupper, ser vi at det er en viss sammenheng mellom svartilbøyelighet og barnets alder (tabell 3). En noe høyere svarprosent blant foreldre med barn i alderen 0-6 år, har ført til at denne gruppa er overrepresentert med 1,5 prosentpoeng i nettoutvalget i forhold til i bruttoutvalget. Aldersgruppa 7-11 år er overrepresentert med 0,3 prosentpoeng mens aldersgruppa 12-17 år er underrepresentert med 1,8 prosentpoeng.

Dette mønsteret kan være en mulig effekt av at undersøkelsens tema appellerer sterkest til småbarnsforeldre.

Tabell 3: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter alder.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	64,4	2998
Alder					
0-6 år	33,6	35,1	31,0	67,3	1008
7-11 år	29,9	30,2	29,4	65,1	897
12-17 år	36,5	34,7	39,7	61,3	1093
Antall personer	2998	1932	1066		

4.1.3 Bosettingstetthet

Tradisjonelt er det vanskeligst å rekruttere personer bosatt i urbane strøk til å delta i undersøkelser. Tabell 4 viser at det i denne undersøkelsen var like stor oppslutning i tettbygde strøk som i spredtbygde. Andelen bosatt i tettbygde strøk utgjør dermed 73 prosent i både bruttoutvalget, nettoutvalget og frafallet.

Tabell 4: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter bosettingstetthet.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	64,4	2998
Bosetting					
Spredtbygd	27,0	26,9	27,0	64,4	808
Tettbygd	73,0	73,1	73,0	64,5	2190
Antall personer	2998	1932	1066		

4.1.4 IOs fødeland

Det er en sammenheng mellom barnets fødeland og foreldrenes deltakelse i undersøkelsen. Svarprosenten blant foreldre til barn født utenfor Norge er bare på 48,4 prosent. Det har dermed oppstått en viss skjevhet mellom brutto- og nettoutvalget med hensyn til fødeland. Barns fødeland henger sammen med foreldres landbakgrunn, og det er trolig denne effekten som kommer til syne her. Foreldre med utenlandsk opprinnelse kan ha større praktiske vanskeligheter med å fylle ut et norsk spørreskjema, noe vi kommer nærmere tilbake til.

Tabell 5: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter fødeland.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	64,4	2991
Fødeland					
Norge	95,8	96,8	93,9	65,1	2865
Annet	4,2	3,2	6,1	48,4	126
Antall personer	2991	1927	1064		

4.2 Kjennetegn ved barnets foresatte

Det er foresatte, som regel mor, far eller begge foreldrene som har hatt ansvaret for utfyllingen av spørreskjemaet. Sammenhengen mellom kjennetegn ved foresatte og svarprosent kan derfor sies å være mer direkte enn for kjennetegn ved barnet. Barnets mor har som oftest daglige omsorgsoppgaver for barnet, og det er grunn til å anta at spørreskjemaene i stor grad er fyllt ut av mødrene. I tillegg til dette, gjør praktiske årsaker med hensyn til muligheter for påkobling av registeropplysninger, at vi i hovedsak vurderer frafallet i forhold til kjennetegn ved mor. Dessuten er det ofte slik at mor og far har en del felles kjennetegn, for eksempel med hensyn til bosted, alder og utdanning.

Opplysninger om barnets foresatte er hentet fra Statistisk sentralbyrås Inntektsregister¹ ved hjelp av familienummer. Da familienummer er knytta til bostedsadresse, betyr dette at en ikke har koblet til opplysninger om foreldre som barna ikke bor sammen med.

Ved å bruke familienummer oppnår en ganske god dekning av barnas mor, men noe større mangler vedrørende opplysninger om barnets far, selv om far bor sammen med barnet. Dersom barnets mor er gift, vil både mor, (ste-)far og barn ha fars fødselsnummer som familienummer, og vi har dermed opplysninger om både mor og far. I de tilfeller hvor barnets mor er ugift, har mor og barn felles familienummer (dersom barnet bor sammen med mor), så vi får tak i opplysninger om mor. Barnets far har derimot eget familienummer, og vi kan ikke knytte opplysninger om far til barnet. For alle foreldrepar som er samboere, vil vi i hovedregel bare ha opplysninger om barnets mor.

Fra det opprinnelige bruttoutvalget på 3000 barn, er det 89 barn hvor vi mangler registeropplysninger om barnets mor. 831 barn mangler opplysninger om far, mens 32 barn har verken mor eller far i følge registeret. I tillegg til disse manglene som skyldes registrenes muligheter for kobling, er det også en del tilfeller av manglende verdier for de aktuelle opplysningene vi henter ut. Tabellene er beregnet for den delen av bruttoutvalget hvor vi har gyldige opplysninger i hvert enkelt tilfelle.

4.2.1 Mors alder

Alder er vanligvis negativt korrelert med deltakelse i spørreundersøkelser. Denne sammenhengen er imidlertid sterkest hvis utvalget har et vidt aldersspenn som også omfatter personer over 67 år. Særlig er eldre kvinner vanskelig å rekruttere til undersøkelser. I denne undersøkelsen er eldste mor 60 år, og en kan dermed forvente at alder ikke vil slå så sterkt ut på deltakelsen.

Tabell 6 viser at svarprosenten var lavest blant barn med de yngste mødrene (57,1). Oppslutningen var høyest med 69 prosent i aldersgruppa 30-34 år. Mødre i alderen 35-39 år ligger også noe over gjennomsnittet i svarprosent, mens de eldste ligger noe lavere enn gjennomsnittet.

---

¹ Statistisk sentralbyrås Inntektsregister er satt sammen av Befolkningsstatistikksystemet, Ligningsregisteret, Statens Lånekasse for Utdanning, Husbankens bostøtteregister, Sosialhjelpsregisteret, GR1 i Rikstrygdeverket, Barnetrygd, Utdanningsregisteret, Lønns- og trekkoppgaverregisteret og Selvangivelsesregisteret.

Disse variasjonene i svarprosent har ført til en underrepresentasjon på 1,7 prosentpoeng av barn med mødre i alderen 18-29 år. Barn med mødre i alderen 30-34 år er tilsvarende overrepresentert med 1,6 prosentpoeng. De to eldste aldersgruppene har avvik mellom brutto- og nettoutvalget på under 1 prosentpoeng.

Tabell 6: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter mors alder.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	64,8	2911
Mors alder					
18 - 29 år	14,7	13,0	17,9	57,1	429
30 - 34 år	24,0	25,6	21,2	69,0	699
35 - 39 år	29,2	30,1	27,5	66,8	850
40 år og eldre	32,1	31,3	33,4	63,2	933
Antall personer	2911	1885	1026		

4.2.2 Mors sivilstatus

Mors sivilstatus kan tenkes å være en relevant variabel for å forklare variasjoner i svarprosent. Vi ser også at barn av gifte mødre har en svarprosent på 67,9 som er langt høyere enn både ugifte og fergifte mødre. Dette har skapt en viss skjevhet i nettoutvalget - barn av gifte mødre er overrepresentert med 3,5 prosentpoeng.

Det vi ikke får vite ut fra denne tabellen, er i hvilken grad enslige mødre har en lavere svarprosent enn andre. Både gruppen av ugifte og av enker/skilte/separerte inneholder samboende mødre.

Tabell 7: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter mors sivilstatus.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	64,8	2911
Mors sivilstatus					
Ugift	14,1	11,8	18,2	54,3	409
Gift	72,7	76,2	66,2	67,9	2115
Enke/skilt/separert	13,3	12,0	15,6	58,7	387
Antall personer	2911	1885	1026		

4.2.2 Mors fødeland

Som vi så i avsnitt 4.1.4 var oppslutningen om undersøkelsen lavere blant barn født i utlandet enn blant barn født i Norge. Opplysninger om mors fødeland vil mer direkte fange opp eventuelle effekter av landbakgrunn. Mens svarprosenten var på 65,9 prosent blant barn med norskfødt mor, var den bare på 50,7 prosent blant barn med utenlandskfødt mor. Det har dermed oppstått en underrepresentasjon på 1,6 prosentpoeng av sistnevnte gruppe. Forklaringer kan ligge dels i rene språklige barrierer, men også i ulik grad av integrering i det norske samfunnet som kan påvirke undersøkelsens appell.

Tabell 8: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter mors fødeland.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	64,8	2910
Mors fødeland					
Norge	92,7	94,3	89,8	65,9	2697
Annet	7,3	5,7	10,2	50,7	213
Antall personer	2910	1885	1025		

4.2.3 Mors utdanning

Utdanningsnivå er tradisjonelt positivt korrelert med svarprosent i spørreundersøkelser. Dette mønsteret ser vi også i denne undersøkelsen. Det er bare oppnådd svar fra under halvparten av barna med mødre med grunnskoleutdanning. I motsatt ende av skalaen er det en svarprosent på 79,5 blant barn med mødre med utdanning fra universitet og høyskole. Mødre med videregående skole kommer i en mellomposisjon med en svarprosent noe under gjennomsnittet.

Ulikhetene i svarprosent har som vi ser, ført til skjevheter mellom brutto- og nettoutvalget når det gjelder mors utdanning. Mødre med utdanning på grunnskolenivå er underrepresentert i nettoutvalget med 3,2 prosentpoeng, mens mødre med universitets- eller høyskoleutdanning er overrepresentert med hele 5,7 prosentpoeng.

Tabell 9: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter mors utdanning.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	65,6	2813
Mors utdanning					
Grunnskole	13,1	9,9	19,2	49,5	368
Videregående skole	60,4	58,0	65,0	62,9	1699
Univ/høyskole	26,5	32,2	15,8	79,5	746
Antall personer	2813	1844	969		

4.2.4 Fars utdanning

Det samme mønsteret som for mors utdanning, ser vi også når det gjelder fars utdanning, om enn i noe svakere grad. Her mangler vi i hovedsak opplysninger om utdanning for alle ugifte fedre. Likevel ser vi at svarprosenten korrelerer positivt med fars utdanningsnivå. Skjevhetene har ført til en underrepresentasjon av barn med fedre med utdanning på grunnskolenivå på 1,9 prosentpoeng. Samtidig er barn av fedre med universitets- eller høyskoleutdanning overrepresentert med 3,7 prosentpoeng.

Tabell 10: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter fars utdanning.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	68,0	2102
Fars utdanning					
Grunnskole	13,2	11,3	17,2	58,1	277
Videregående skole	56,7	54,9	60,5	65,8	1191
Univ/høgskole	30,2	33,9	22,3	76,3	634
Antall personer	2102	1429	673		

4.3 Familiens inntektsnivå

I tillegg til de individuelle kjennetegnene ved barnets foresatte, vil vi vurdere frafallet i forhold til familiens samlede inntektsnivå. Disse opplysningene er på samme måte som resten av familieopplysningene koblet på ved hjelp av familienummer. Når det gjelder samlet familieinntekt, får dette den åpenbare svakhet at foreldrepar som er ugifte bare får påkoblet inntektsopplysninger om en av partene - i hovedsak mor. Det betyr at inntektsopplysningene her korrelerer så sterkt med sivilstatus, at en ikke kan bruke inntektsmålene direkte i vurderingen av frafall.

For å kontrollere for effekten av sivilstatus, har vi derfor utelatt alle barn som har ugifte foreldre. Den gruppa vi sitter igjen med har dermed inntektsopplysninger fra både mor og far, og vi kan da se om oppslutning om undersøkelsen henger sammen med ulike inntektsnivå. En kunne tenke seg tilsvarende tabeller for ugifte og førgifte foreldre, men problemet her er at disse gruppene inneholder både eneforsørgere og samboende foreldre.

Samlet inntekt inkluderer alle lønns-, nærings- og kapitalinntekter samt sosialhjelp og overføringer fra barnetrygden. Tabell 11 viser en klar, positiv sammenheng mellom inntektsnivå og deltakelse i undersøkelsen. Svarprosenten varierer fra 42,4 prosent i gruppa med familieinntekter på under 200.000,- til 72,7 prosent i gruppa med inntekter på 500.000,- eller mer. Nettoutvalget er dermed noe underrepresentert av familier med inntekter under 400.000,- og overrepresentert av familier med inntekter på 400.000,- eller mer.

Tabell 11: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter familiens samlede inntekt.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	67,9	2115
Samlet inntekt					
Under 200 000	3,1	1,9	5,6	42,4	66
200 000 - 299 999	10,3	9,2	12,5	60,8	217
300 000 - 399 999	25,6	24,0	29,2	63,5	542
400 000 - 499 999	28,3	29,9	24,9	71,7	598
500 000 eller mer	32,7	35,0	27,8	72,7	692
Antall personer	2115	1436	679		

Disponibel inntekt er lik samlet inntekt fratrukket faktisk betalt skatt. Dette inntektsmålet får ikke så sterke utslag i svarprosent og utvalgsskjevheter. Men det er fortsatt en klar, positiv sammenheng mellom inntektsnivå og svarprosent. Her er inntektsnivået naturlig nok noe lavere, og skillet mellom grupper som er henholdsvis under- og overrepresentert går nå på kr 300.000,- i disponibel inntekt for de inntektskategoriene vi har valgt å bruke.

Tabell 12: Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent, etter familiens disponible inntekt.

	Brutto	Svar	Frafall	Svarprosent	Antall personer
I alt	100,0	100,0	100,0	67,9	2115
Disponibel inntekt					
Under 200 000	5,1	3,7	8,1	49,1	108
200 000 - 299 999	28,5	25,8	34,2	61,5	603
300 000 - 399 999	41,7	44,3	36,4	72,0	883
400 000 - 499 999	16,0	17,3	13,4	73,2	339
500 000 eller mer	8,6	8,9	8,0	70,3	182
Antall personer	2115	1436	679		

4.4 Oppsummering av utvalgsskjevhetene

Vi har nå vurdert hvorvidt frafallet i undersøkelsen har ført til utvalgsskjevhet i forhold til en del sentrale kjennemerker. Når det gjelder kjennetegn ved barnet, fant vi ingen skjevheter for kjønn og bosettingstetthet, men en viss skjevhet for alder og fødeland. Kjennetegn ved barnets foresatte vurderes å ha mer direkte betydning for svartilbøyelighet enn kjennetegn ved barnet selv. Analysene viste en viss utvalgsskjevhet for mors alder og sivilstatus og noe skjevhet i forhold til mors fødeland. Mors utdanning var den variabelen hvor frafallet hadde skapt størst utvalgsskjevheter, og barn av mødre med universitets- eller høyskoleutdanning er overrepresentert i nettoutvalget med 5,7 prosent. Det var også en viss skjevhet i forhold til fars utdanning, også her i favør av foreldre med høyere utdanning. Inntektsmålene viste en viss overrepresentasjon av personer med høye familieinntekter.

5. Korreksjon av utvalgsskjevheter

Analysene har altså vist at frafallet har ført til visse skjevheter mellom brutto- og nettoutvalget for enkelte av kjennemerkene vi har kontrollert for. De neste spørsmålene er da hvorvidt en skal gjøre noe for å korrigere for disse skjevhetene, hvordan en eventuelt kan gjøre det og om korreksjonene får noen effekt på resultatene fra undersøkelsen.

Det vi har sett er at de som har deltatt i undersøkelsen, på visse kjennermerker skiller seg fra dem som ikke har deltatt. Det *kan* derfor innebære problemer å trekke slutninger om hele gruppa som undersøkelsen omfatter (populasjonen) på grunnlag av svarene fra de personene som faktisk har deltatt. Men dette er et problem bare dersom nettoutvalget skiller seg fra frafallet også på de analysevariablene som inngår i undersøkelsen. Når vi her har funnet skjevheter i forhold til sentrale bakgrunnskjennermerker, kan en vurdere å vekte resultatene på analysevariabler som korrelerer sterkt med disse bakgrunnskjennermerkene. En vil da søke å oppnå mer korrekte estimat for hele populasjonen.

5.1 Eksempel på vekting

Vekter kan konstrueres med grunnlag i svarfordelingene i brutto- og nettoutvalget. Tabell 13 viser et eksempel på hvordan en kan lage vekter for å korrigere for skjevheter i forhold til mors utdanning. Målsetningen er å få de 182 mødrene med grunnskoleutdanning i nettoutvalget til å utgjøre 13,1 prosent, på samme måte som de 368 personene i samme gruppe gjør det i bruttoutvalget. (Tilsvarende korreksjoner gjøres innenfor hver av de andre utdanningsgruppene.) Først kan en beregne hvor mange personer med grunnskoleutdanning det burde ha vært i nettoutvalget. 13,1 prosent av 1844 personer er 241,2 personer. Deretter ser en hvor mye de 182 mødrene med grunnskoleutdanning må ganges opp med for at de skal utgjøre dette antallet på 241,2. Da sitter vi igjen med en vekt på 1,3255. Vi ser altså at barn av mødre med grunnskoleutdanning med disse vektene vil telle som vel 1,3 i analysene, barn av mødre med videregående utdanning vil bare svakt bli vektet noe opp, mens barn av mødre med utdanning på universitets- eller høghskolenivå hver vil telle bare som 0,82 personer.

Tabell 13: Eksempel på vekting for korreksjon av mors utdanning

Utdanning	Bruttoutvalg	Prosent	Nettutvalg	Vektet antall	Vekt
Grunnskole	368	13,1 %	182	241,2	1,3255
Videregående	1699	60,4 %	1069	1113,7	1,0419
Univ./høghskole	746	26,5 %	593	489,0	0,8247
	2813	100 %	1844	1844,0	

I dette tilfellet ser vi at det mangler opplysninger om mors utdanning for en del av utvalget. I slike tilfeller bør en gi en vekt lik 1 for alle barn som mangler opplysninger på vektevariabelen. Dette vil gjelde relativt mange enheter, særlig på vektevariable som inkluderer opplysninger om far. Effekten av vektingen blir dermed mindre, men samtidig vet en ikke hvor store utvalgsskjevhetene hadde vært dersom en hadde hatt opplysninger for alle enheter. Når det gjelder inntektsopplysningene som er koblet på til dette formålet, bør de bare brukes for barn med gifte foreldre, mens resten av utvalget bør få vekter lik 1.

Ofte kan det være ønskelig å bygge opp vekter som korrigerer for skjevheter på flere kjennemerker samtidig. Da kan en først lage vekter for hver enkelt variabel som vist over. Deretter kan man for hver undergruppe i utvalget som blir dannet ved kryssing av to variabler, gange de to vektene med hverandre. For eksempel vil barn av mødre med grunnskoleutdanning og med en samlet familieinntekt på under 200.000,- få en vekt på $1,3255 \times 1,6004 = 2,1213$.

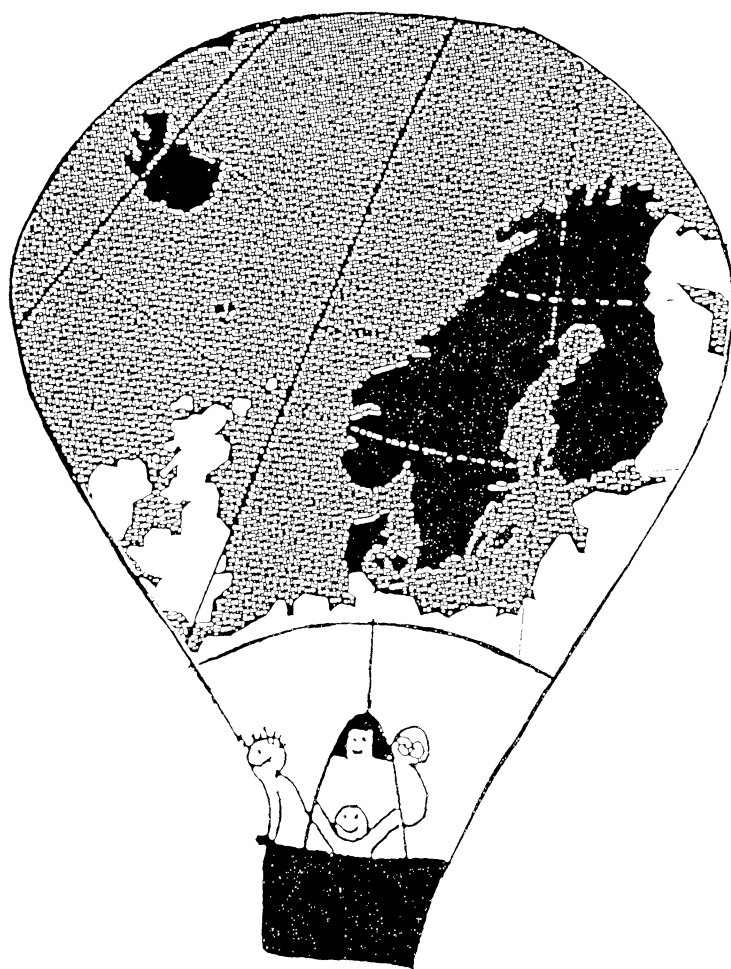
5.2 Effekt på resultatene

Hensikten med vekting av analysene må være å korrigere for skjevheter på kjente kjennemerker, slik at man oppnår mer korrekte estimat på populasjonens sanne verdier. Ved å sammenlikne analyser med og uten vekting, ser man hvorvidt korreksjonene fører til andre resultat enn man ville fått uten vekting. Da Statistisk sentralbyrå ikke har datamaterialet fra denne undersøkelsen tilgjengelig, kan vi ikke vise noen eksempler på dette. Erfaring fra andre undersøkelser, viser imidlertid ofte at vekting med grunnlag i utvalgsskjevheter av den størrelse som vi har her, bare fører til små eller ingen endringer i resultatene. Det er relativt sjelden at korreksjonene fører til utsagnskraftige endringer i resultatene som er større enn den tilfeldige usikkerheten som er knytta til utvalgsvariansen.

Det ligger dessuten forutsetninger bak vekting som er viktig å være bevisst ved bruk av vekter. Vekting gjøres for å korrigere for at grupper i nettoutvalget er enten for små eller for store i forhold til det de burde ha vært. Når man for eksempel blåser opp svarene fra barn av mødre med grunnskoleutdanning, forutsetter man at dem man ikke har fått svar fra i denne gruppa ville ha svart

det samme som dem man har fått svar fra. Dersom dette er en riktig antakelse, oppnår man å få mer korrekte estimat for populasjonsverdiene. Dersom de som ikke har svart derimot skiller seg fra dem som har svart, oppnår man tvert i mot å forsterke de utvalgsskjevhetene som allerede finnes i materialet.

*Nordisk undersøkelse om
helse og velferd blant barn
og unge i de nordiske land
1996*

Veiledning.

Pass på at alle svarene gjelder det barnet som er ført opp øverst på informasjonsbrevet. Spørreskjemaet kan besvares av den av foreldrene som brevet er adressert til eller av en annen voksen som kjenner barnet godt. Vi ser gjerne at barnet er med under utfyllingen.

Les nøye gjennom spørsmålene og svaralternativene før du besvarer disse. De fleste av spørsmålene besvares gjennom å krysse i det alternativ som passer best. Bare dersom det står angitt kan du sette flere svar under samme spørsmål. Dersom spørsmålene savner ferdige svaralternativer, kan du skrive ditt svar på den reserverte linjen.

Visse spørsmål er lettere å besvare enn andre. Skulle det være vanskelig å svare på noen spørsmål, gå heller videre istedenfor å helt avstå fra å fylle ut spørreskjemaet.

Det er viktig at nummeret står på spørreskjemaet for at vi skal vite hvem som har svart, og eventuelt slippe å purre de som har svart eller ikke vil være med.

EKSEMPEL:

Har barnet i løpet av de siste 3 måneder vært til helsekontroll hos:

(Ett kryss for hver mulighet)

Helsestasjon (lege eller sykepleier/helsesøster)	☐ Nei	☒ Ja	Antall ganger	<table border="1"><tr><td></td><td>/</td></tr></table>		/
	/					
Skolehelsetjenesten (lege eller sykepleier/helsesøster)	☒ Nei	☐ Ja	Antall ganger	<table border="1"><tr><td></td><td></td></tr></table>		
Andre	☐ Nei	☒ Ja	Antall ganger	<table border="1"><tr><td></td><td>/</td></tr></table>		/
	/					

Dersom andre, i så fall hvem? Fysioterapeut

Vær vennlig å kryss av om du ønsker å delta i undersøkelsen eller ikke.

- Ønsker å delta. Les nøye gjennom veiledningen under før du starter med første spørsmål.
- Ønsker ikke å delta. Vennligst returner skjemaet i den vedlagte svarkonvolutten som slipper du å bli purret på.

Her begynner spørsmålene. En del spørsmål er til deg som først og fremst svarer på spørsmålene, en del er til begge som eventuelt har omsorg for barnet. Vi ser gjerne at familien svarer på spørreskjemaet sammen, altså også sammen med barnet. Ta god tid til dette og anvend gjerne anledningen til en felles diskusjon i samvær med familien.

1a. Er du som først og fremst svarer på spørreskjemaet

(bare ett kryss)

Barnets biologiske mor

Barnets biologiske far

Annen, og i så fall hvem? _____

(f.eks. adoptivmor, adoptivfar, stemor, stefar, barnet selv osv.)

1b. Svarer du på spørreskjemaet

(ett eller flere kryss)

Sammen med moren/faren/samboer (stryk det som ikke passer)

Sammen med barnet

Sammen med en annen, og i så fall hvem? _____

Alene

2a. Barnets alder :

 år

2b. Er barnet født i Norge eller utenlands?

I Norge → Gå til spørsmål 3

I et annet nordisk land

I et land utenfor Norden (hvilket?) _____

2c. Hvor gammelt var barnet da han/hun flyttet til Norge?

 år

3a. Barnets kjønn:

Gutt

Pike

3b. Barnets lengde? (mål barnet uten sko)

 cm

3c. Barnets vekt (uten klær)?

 kg

4. **Antallet personer i den daglige husholdning (spiser vanligvis minst ett daglig måltid sammen) der barnet bor:**

a) Voksne (over 18 år):

b) Barn 0 - 18 år (det barnet det spørres om inkludert).

c) Hvilket barn i søskenrekkefølgen er barnet som er utvalgt for denne undersøkelsen? (det eldste barnet er nr. 1).

Det etterspurte barnets rekkefølge er nr.:

d) Hvilke voksne bor barnet sammen med ? (flere kryss kan settes)

- Mor
- Far
- Barnet bor vekselvis hos mor og far
- Søsken over 18 år (i så fall hvor mange):
- Stemor (fars nye ektefelle eller samboer)
- Stefar (mors nye ektefelle eller samboer)
- Andre, hvilke? _____

5. **Er foreldresituasjonen forandret etter barnets fødsel ?**

(ett eller flere kryss)

Ingen forandring

Ja, separasjon, skilsmisse

Hvor mange år var barnet da ?

Dødsfall

Hvor mange år var barnet da ?

Ja, en forelder er kommet til

Hvor mange år var barnet da ?

6. **Dersom barnets biologiske foreldre bor fra hverandre, omtrent hvor ofte treffer barnet den andre av foreldrene ?**

Omtrent

 ganger pr. måned

eller

Omtrent

 ganger pr. år

- Aldri eller nesten aldri
- Delt foreldresamvær (vekselvis hos mor og far)

7. Har du, din ektefelle/samboer noen gang i løpet av de siste 3 måneder vært borte fra jobben eller studier på grunn av sykdom hos barnet eller besøk hos helse- og sykehuspersonell ?

Kvinne:

Nei Ja   Antall dager

Mann:

Nei Ja   Antall dager

- 8a. Har barnet i løpet av de siste 3 måneder noen gang vært borte fra daghjem, dagmamma, førskole, skole, arbeid eller tilsvarende på grunn av sykdom eller på grunn av besøk hos helse- og sykehuspersonell ?

Nei Ja   Antall dager

- 8b. Dersom ja, hvem passet barnet under siste sykdomstilfelle?

(Ett eller flere kryss)

Mor

Far

Søskene

Besteforeldre

Naboer/venner

Andre, hvem? _____

Barnet var alene

Ikke aktuelt

9a. Har barnet noen langvarig sykdom eller funksjonshemming, dvs. en tilstand som i vesentlig grad har påvirket barnets daglige liv i løpet av minst 3 måneder i løpet av det siste året ?

Dersom ja, anser du at barnets sykdom/handikap er :

	Nei	Ja	Lett	Middels	Alvorlig
a) Sykkersyke(diabetes)	☐	☐	☐	☐	☐
b) Synshemming	☐	☐	☐	☐	☐
c) Hørselshemming	☐	☐	☐	☐	☐
d) Talefeil	☐	☐	☐	☐	☐
e) Psykiske (nervøse) plager	☐	☐	☐	☐	☐
f) Epilepsi	☐	☐	☐	☐	☐
g) Mage/tarmplager	☐	☐	☐	☐	☐
h) Astma	☐	☐	☐	☐	☐
i) Allergisk rhinitt(snue)	☐	☐	☐	☐	☐
j) Eksem	☐	☐	☐	☐	☐
k) Bevegelseshindring	☐	☐	☐	☐	☐
l) Overvekt	☐	☐	☐	☐	☐
m) "Hyperaktivitet" (MBD/DAMP/ADHD/ADD(H))	☐	☐	☐	☐	☐
n) Annet	☐	☐	☐	☐	☐

I så fall hva ? _____

9b. Har barnet noe eller noen av følgende plager ? Kryss bare dersom det gjelder hver eller hver annen uke.

Dersom ja, anser du at barnets plager er:

	Nei	Ja	Lette	Middels	Alvorlig
Vondt i magen	☐	☐	☐	☐	☐
Vondt i hodet	☐	☐	☐	☐	☐
Søvnløshet	☐	☐	☐	☐	☐
Svimmelhet	☐	☐	☐	☐	☐
Vondt i ryggen	☐	☐	☐	☐	☐
Appetittmangel	☐	☐	☐	☐	☐
Andre plager	☐	☐	☐	☐	☐

Hvilke? _____

Ingen plager

10a. Har barnet i løpet av det siste året vært utsatt for skader/ulykker/forgiftning ?

- Ja   Antall ganger
- Nei → gå til spørsmål 11a

10b. Hvor inntraff ulykken/skaden?

(Ett eller flere kryss)

- Hjemme/i nærmiljøet
- Barnehage/skole/arbeid
- I trafikken
- Et annet sted
- Hvor ?

Medførte ulykken:

legebesøk	sykehusinnleggelse
☐ Nei ☐ Ja	☐ Nei ☐ Ja
☐ Nei ☐ Ja	☐ Nei ☐ Ja
☐ Nei ☐ Ja	☐ Nei ☐ Ja
☐ Nei ☐ Ja	☐ Nei ☐ Ja

11a. Anvender barnet nå noe reseptbelagt legemiddel ?

- Nei   Ja. I så fall hvilke medisiner? _____

Hvor lenge? (Antall måneder)

11b. Har barnet de siste 4 ukene tatt medisiner som kan fås uten resept for noen av disse plagene ?

(Ett kryss i hver rad)

Mot hodepine	☐ Nei	☐ Ja
Ledd- eller andre smerter	☐ Nei	☐ Ja
Snue, hoste eller feber	☐ Nei	☐ Ja
Søvnløshet eller nervøsitet	☐ Nei	☐ Ja
Tretthet	☐ Nei	☐ Ja
Mageplager eller forstoppelse	☐ Nei	☐ Ja
Andre plager	☐ Nei	☐ Ja.
- Hvilke plager? _____

Spørsmålene 12 -21 gjelder bruk av helse- og sykehustjenester

12. Har du/ektefelle/samboer på grunn av sykdom hos barnet ringt til noen av de nedenstående i løpet av de siste 3 måneder ? (Har barnet event. ringt selv ?)

(Ett kryss for hver mulighet)

Lege	☐ Nei	☐ Ja	Antall ganger	____	____
Sykepleier/helsesøster	☐ Nei	☐ Ja	Antall ganger	____	____
Annet helsepersonell	☐ Nei	☐ Ja	Antall ganger	____	____

Dersom annet helsepersonell: Hvilke? _____

13. Har barnet i løpet av de siste 3 måneder vært til helsekontroll hos:

(Ett kryss for hver mulighet)

Helsestasjon (lege eller sykepleier/helsesøster)	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
Skolehelsetjenesten (lege eller sykepleier/helsesøster)	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
Andre	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____

Dersom andre, i så fall hvem? _____

14a. Har barnet i løpet av de siste 3 månedene søkt eller vært besøkt av noen av de nedenstående ?

(Helsekontroller ved helsestasjon eller skolehelsetjenesten inngikk i det forrige spørsmålet, og skal ikke medregnes i dette spørsmålet).

Kommunelege/ Allmennpraktiserende lege	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
<u>Spesialist(lege)</u> ved sykehus/ poliklinikk, eller privatpraksis	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
Legebesøk i hjemmet	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
Helsesøster eller sykepleier hos kommunelege	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
Sykepleier ved spesialisenter, f.eks. barneklinnikk	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
Tannlege/tannpleier	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
Fysioterapeut	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
Psykolog	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
Dietetiker	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____
Annet helse- og sosialpersonell (f.eks. sosionom, ergoterapeut)	☐	Nei	☐	Ja	Antall ganger	____	____

Hvilket annet helse- og sosialpersonale? _____

14b. Har du/ektefelle/samboer (event. barnet selv) for barnets skyld i løpet av de siste 3 måneder kontaktet noen utenfor den vanlige helsetjenesten - såkalt alternativ medisin - f.eks. homøopat, kiropraktor, soneterapeut osv.

Nei Ja Hvilke(n)? _____

14c. Hva var grunnen til at dere oppsøkte denne behandlingsform?

_____

Spørsmålene 15-17 gjelder barnets siste legebesøk

15. Hvor skjedde barnets siste legebesøk ?

Hos allmennpraktiserende lege/kommunelege

Hos spesialist/poliklinikk/sykehus

Ved legebesøk i hjemmet

Ved helsestasjon

Ved skolehelsetjenesten

Ved annen helsetjeneste, hvilken ? _____

16. Har barnet noen gang tidligere besøkt samme lege?

Ja

Nei

Vet ikke

17. Brukte legen tilstrekkelig tid for barnets problem ?

Ja

Nei

Vet ikke

18. Hvor viktige anser du de forskjellige spørsmål er når man søker lege for barnets helseproblem. Angi for hvert synspunkt under hvor viktig du anser saken. Jo viktigere, desto høyere siffer krysser du av for.

	Uten betydning					Meget stor betydning	
	1	2	3	4	5	6	7
a) At legen har spesialistutdannelse i barnesykdommer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) At legen har spesialistutdannelse for den aktuelle sykdom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) At legen er lett å treffe (kort reise, kort ventetid osv.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) At legen kjenner barnet/familien	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) At legen behersker barnets morsmål	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Har barnet vært innlagt på sykehus i løpet av de siste 12 måneder ?
- Ja Antall ganger
- Nei → gå til spørsmål 21 Antall dager til sammen

20. Dersom barnet har vært innlagt på sykehus i løpet av de siste 12 måneder ?
(Ett kryss ved hvert spørsmål)
- a) Ble barnet innlagt (siste gang) på
- Barneklinikk?
  - Barnesal/rom på voksen avdeling?
  - Voksenavdeling?
- b) Fikk dere (siste gang) være hos barnet over natten?
- Ja
  - Nei
  - Uaktuelt
- c) Fikk dere (siste gang) besøke barnet så ofte dere ville?
- Ja
  - Nei
  - Uaktuelt

21. Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med de kontakter du har hatt med helse- og sykehusvesenet for barnets skyld i løpet av de siste 12 måneder med henblikk på følgende forhold (Om ingen kontakt gå til spørsmål 22):
(Ett kryss i hver rad)
	Meget fornøyd	Ganske fornøyd	Ganske misfornøyd	Meget misfornøyd	Vet ikke/ gjelder ikke
a) Tilgjengelighet til lege/ sykehus	☐	☐	☐	☐	☐
b) Måten du er møtt på, vennlighet	☐	☐	☐	☐	☐
c) Tid brukt for barnets problem	☐	☐	☐	☐	☐
d) Kommunikasjon (evne til å lytte på barnets og foreldrenes behov)	☐	☐	☐	☐	☐
e) Informasjon (om f.eks behandling, sykdommer, helsetilstand)	☐	☐	☐	☐	☐
f) Kvaliteten av f.eks. medisinsk behandling, eller undersøkelse	☐	☐	☐	☐	☐
g) Samråd mellom helse-personell og de som søkte hjelp ang. omfang/utforming/planlegging av omsorgen	☐	☐	☐	☐	☐
h) Oppfølging av barnet (samme lege/sykepl.)	☐	☐	☐	☐	☐

22. Hvor oppholder barnet seg på dagtid ?

(sett event. flere kryss)

- Oppholder seg bare i hjemmet
- Passes hos slektninger, f.eks. mormor
- Har plass i familiedaghjem eller oppholder seg hos annen familie/dagmamma
- Har plass i daghjem/førskole/barnehage/barnepark
- Har plass i fritidshjem/skolefritidsordning
- Går i førskole
- Går i grunnskole/ungdomskole (1-9)
- Går i videregående skole (10-12)
- Er i yrkesutdanning
- Arbeider
- Arbeidsløs
- Annet og i så fall hva ? _____

23. Pleier barnet å gjøre noen av følgende aktiviteter? (Ett kryss i hver rad)

	En eller flere ganger				
	Aldri	pr. år	i mnd.	i uken	daglig
a) Gå på kino, teater eller på idrettsstevne	☐	☐	☐	☐	☐
b) Lese bøker (utover skolebøker)	☐	☐	☐	☐	☐
c) Besøke eller få besøk av venner	☐	☐	☐	☐	☐
d) Spille musikkinstrument	☐	☐	☐	☐	☐
e) Drive idrett	☐	☐	☐	☐	☐
f) Delta i foreningsarbeid	☐	☐	☐	☐	☐
g) Lytte på musikk	☐	☐	☐	☐	☐
h) Gå på konsert	☐	☐	☐	☐	☐
i) Se på TV/video	☐	☐	☐	☐	☐
j) Spille TV-spill/dataspill	☐	☐	☐	☐	☐
k) Andre aktiviteter (gi eksempel nedenfor)	☐	☐	☐	☐	☐

24. Hvor mange timer sammenlagt i løpet av en uke driver barnet med idrett eller mosjon utenfor skoletid (så mye at han eller hun blir andpusten og/eller svette)?

- Ingen
- Omtrent en ½ time
- Omtrent 1 time
- Omtrent 2-3 timer
- Omtrent 4-6 timer
- 7 timer eller mer

25. Hvor mange timer pr.dag ser barnet på TV/ video?

- Ingen
- Omtrent en ½ time
- Omtrent 1 time
- Omtrent 2-3 timer
- Omtrent 4-6 timer
- 7 timer eller mer

26. Hvordan oppfatter du barnet sammenlignet med andre barn på samme alder? Nedenfor angis en liste med par av egenskaper som er motpoler til hverandre. Sett ett kryss for hvert par av egenskaper.

EXEMPEL: 1   2   3   4   5   6   7

Stor (for sin alder)   Liten (for sin alder)

Jo lavere siffer det er i ruten du krysser for jo mer gjelder egenskapen til venstre. Jo høyere siffer jo mer gjelder egenskapen til høyre. Avkrysning i ruten med siffer 4 innebærer at ingen av egenskapene dominerer. Skriv raskt ned din første oppfattelse uten å tenke for lenge. Etter din oppfatning er han/hun nå:

	1	2	3	4	5	6	7	
Uselvstendig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Selvstendig
Passiv	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Aktiv
Ensom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Ikke ensom
Urolig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Rolig, stabil
Nedstemt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Glad
Engstelig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Trygg
Utvikling sen for alderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Utvikling langt fram for alderen

27. Hvor mange nære venner (bestevenner/venninner) har barnet nå.

- Ingen
- En eller to
- Tre eller flere

28. Hvordan trives barnet i barnehage/skole/arbeid? (Mor/far spør barnet)

- Uaktuelt
- Meget bra
- Bra
- Mindre bra
- Vet ikke

29. Hvordan tror du at barnet klarer seg på skolen?

- Uaktuelt
- Meget bra
- Bra
- Middels
- Under middels nivå
- Dårlig
- Vet ikke

30. Får barnet regelmessig spesialundervisning i barnehage/førskole/skole?

- Ja

 Antall timer/uke
- Nei
- Uaktuelt

31. Det hender i blant at flere barn slår seg sammen for å plage/mobbe et annet barn (f.eks. slåss med han/henne, gjør narr av han/henne.) Har ditt barn noen gang vært med på å mobbe andre?

- Ofte
- I blant
- Sjelden/Aldri
- Vet ikke

32. Hender det at barnet selv blir mobbet?

- Ofte
- I blant
- Sjelden/Aldri
- Vet ikke

Nedenfor følger spørsmål som berører deg og eventuell ektefelle/samboer

---

33. På hva slags sted bor du/dere ?

- Storbyområde (med omegnskommuner mer enn 100.000 innbyggere)
- Tettsted med mer enn 3000 innbyggere
- Kommune eller tettsted med mindre enn 3000 innbyggere

34. Er du

- Gift
- Samboende
- Enslig forsørger

35. Din og ektefelle/samboers alder:

Kvinne: år

Mann: år

36a. Er du, og ektefelle/samboer født i Norge eller i utlandet ?

Kvinne:

- I Norge → gå til spørsmål 37
  - I annet nordisk land
  - I land utenfor Norden
- Hvilket? _____

Mann:

- I Norge → gå til spørsmål 37
  - I annet nordisk land
  - I land utenfor Norden
- Hvilket? _____

36b. Hvor gammel var du/ektefelle/samboer da du/dere kom til Norge ?

Kvinne: år

Mann: år

37. Hvilken skoleutdannelse har du, din ektefelle/samboer ? Angi bare den høyeste utdannelsen (i parenteser finnes det totale antall utdannelsesår). Det er viktig at begge fylles ut.

Kvinne:

- Universitet/høgskole(mer enn 12 år)
  - Minst 3-årig videregående skole/
gymnas (12 år)
  - Folkehøgskole, minst 2-årig
videregående skole eller
tilsvarende (10-11 års utdanning)
  - Grunnskole/ungdomskole
(9 år eller mindre)
  - Annen skoleutdannelse
Hvilken annen utdanning?
-

Mann:

- Universitet/høgskole (mer enn 12 år)
  - Minst 3-årig videregående skole/
gymnas (12 år)
  - Folkehøgskole, minst 2-årig
videregående skole eller
tilsvarende (10-11 års utdanning)
  - Grunnskole/ungdomskole
(9 år eller mindre)
  - Annen skoleutdannelse
Hvilken annen utdanning?
-

38. **Hvilke av de alternativene nedenfor stemmer best med din/ektefelle/samboers nåværende hovedyrke.** (En person regnes ifølge Statistisk sentralbyrå som å ha yrkesaktiv innsats om hans/hennes arbeidsinnsats er kontinuerlig /stadig og minst 16 timer pr. uke. En person som arbeider sporadisk eller lite angir sin hovedarbeidsoppgave f.eks. studier). **Det er viktig at begge fylles ut.**

Kvinne:

- Selvstendig gårdbruker
 Annen selvstendig næringsdrivende
 Arbeider i ektefelles bedrift
 Ansatt
 Arbeider, faglært
 Arbeider, ufaglært
 Funksjonær, tjenestemann
 Lærling, elev
 Student
 Skoleelev
 Pensjonist (inkl. uføretrygdet)
 Husmor
 Arbeidsløs (hvor lenge   mndr.)
 Langtidssykmeldt
 (Vernepliktig)
 Sosialhjelpmottaker
 Annet, i så fall hva?

Mann:

- Selvstendig gårdbruker
 Annen selvstendig næringsdrivende
 Arbeider i ektefelles bedrift
 Ansatt
 Arbeider, faglært
 Arbeider, ufaglært
 Funksjonær, tjenestemann
 Lærling, elev
 Student
 Skoleelev
 Pensjonist (inkl. uføretrygdet)
 Husmor
 Arbeidsløs (hvor lenge   mndr.)
 Langtidssykmeldt
 Vernepliktig
 Sosialhjelpmottaker
 Annet, i så fall hva?

Hvilket yrke/stilling har du?

(Dersom du ikke arbeider
angi din siste stillning/yrke)

Hvilket yrke/stilling har du?

(Dersom du ikke arbeider
angi din siste stillning/yrke)

Kan du, ektefelle/samboer kortfattet angi arbeidsoppgavene:

Kvinne:

_____

Mann:

_____

Fylles ikke ut

Fylles ikke ut

39. **Hvis du, ektefelle/samboer er yrkesaktiv, hvor mange timer pr. uke (medregn også overtidstimer, ekstratimer, ekstraarbeid, eventuelt ekstra jobb, ikke husholdningsgjøremål): Yrkesaktiviteten er**

Kvinne: Timer/uke

Mann: Timer/uke

40. Er hele eller deler av din ektefelle/samboers arbeidstid lagt til "ubekvem tid", f.eks. morgener eller kvelder, (tid utenfor tidsrommet 07.00-18.00) samt lørdager eller søndager ?

Kvinne:

Ja   timer/uke

Nei

Mann:

Ja   timer/uke

Nei

41. Hvor lang er den sammenlagte reisetid til og fra arbeid. Om du/ektefelle/samboer henter og bringer barna på veien så ta med også denne tiden.

Kvinne: Reisetid
minutter/dag

Mann: Reisetid
minutter/dag

42. Hvilken disponibel inntekt har husholdningen pr. måned? Regn med den sammenlagte inntekt etter skatt for alle i husholdningen. Med inntekt mener vi lønn, pensjon, inntekt av egen bedrift/jordbruk samt bidrag av forskjellige typer, f.eks. barnebidrag, underholdningsbidrag, bostøtte og sosialbidrag, hjelpestønad og grunnstønad.

Familiens disponible inntekt   kroner pr. måned

43a. Om familien plutselig skulle havne i en uforutsett situasjon der du/dere på en uke måtte fremskaffe 13.000 norske kroner, skulle du/dere klare det ?

Ja

Nei

43b. Har det i løpet av de siste 12 måneder hendt at familien har hatt vanskeligheter med å klare de løpende utgifter for mat, husleie, regninger m.m.

Ja

Nei

44. Hvordan bor familien ?

Leilighet i flerfamiliehus (blokk)

Enebolig/rekkehus

Annen bolig. Hvilken ? _____

45. Boligens størrelse

a)   rom og kjøkken

b)   m²

46. Har barnet eget soverom ?

Ja

Nei, barnet deler soverom med søsken

Nei, barnet deler soverom med foreldre

Nei, barnet deler soverom med en annen person

47. Hvor ofte bruker du/ektefelle/samboer å delta i følgende aktiviteter sammen med barnet?

a) For kvinnen:

	Aldri	En eller flere ganger			Ikke aktuelt
		<u>pr.år</u>	<u>i mnd</u>	<u>i uken</u>	<u>daglig</u>
Leke, spille spill	☐	☐	☐	☐	☐
Gå på kino, teater eller idrettsstevne	☐	☐	☐	☐	☐
Gjøre lekser	☐	☐	☐	☐	☐
Lese bøker	☐	☐	☐	☐	☐
Gå en tur	☐	☐	☐	☐	☐
Spille musikkinstrument/synge	☐	☐	☐	☐	☐
Idrett, mosjon	☐	☐	☐	☐	☐
Se på TV/video	☐	☐	☐	☐	☐
Gå i butikker	☐	☐	☐	☐	☐
Skysse barnet til aktiviteter	☐	☐	☐	☐	☐
Gjøre noe annet (Gi eksempel nedenfor)	☐	☐	☐	☐	☐

---

b) For mannen:

	Aldri	En eller flere ganger			Ikke aktuelt
		<u>pr.år</u>	<u>i mnd</u>	<u>i uken</u>	<u>daglig</u>
Leke, spille spill	☐	☐	☐	☐	☐
Gå på kino, teater eller idrettsstevne	☐	☐	☐	☐	☐
Gjøre lekser	☐	☐	☐	☐	☐
Lese bøker	☐	☐	☐	☐	☐
Gå en tur	☐	☐	☐	☐	☐
Spille musikkinstrument/synge	☐	☐	☐	☐	☐
Idrett, mosjon	☐	☐	☐	☐	☐
Se på TV/video	☐	☐	☐	☐	☐
Gå i butikker	☐	☐	☐	☐	☐
Skysse barnet til aktiviteter	☐	☐	☐	☐	☐
Gjøre noe annet (Gi eksempel nedenfor)	☐	☐	☐	☐	☐

---

48. **Er dine muligheter for å få tilfeldig barnevakt tilstrekkelige?**

Har ikke behov for barnevakt

Nei. Hvorfor? _____

Ja

49. **Hvordan løses ditt behov for tilfeldig barnevakt? Hvem gir deg denne?**

(Flere alternativ kan krysses av)

Ektefelle/samboer

Tidligere ektefelle

Naboer/venner/bekjente

Andre barn

Slektninge

Annet tilsynsalternativ; (hvilket?) _____

Kan ikke få barnevakt

Ikke aktuelt

50. **Synes du at du får den hjelp og avlastning med hjem og barn som du behøver?**

Ja

Nei

Dersom ja: Hvem gir deg den hjelpen?

(Sett ett eller flere kryss)

Ektefelle/samboer

Tidligere ektefelle/samboer

Barna

Slektninger

Naboer/venner/bekjente

Samfunnet

Andre, hvilke? _____

Dersom nei: Hvordan vil du ha ordnet hjelp og avlastning med hjemmearbeid og barn ?

_____

51 **Hvor mye hjelp synes du at du får når det gjelder hverdagsproblemer omkring barns helse, oppdragelse m.m.?**

(Ett kryss i hver rad)

Ikke spesielt mye hjelp   Ganske mye hjelp   All tenkelig hjelp

a) Av folk som i sitt yrke/arbeid har oppgaven å hjelpe barnet (lege, sykepleier, sosionom, barnehagepersonell, lærere osv.)

b) Av folk som hører til i din daglige omgangskrets, slektninger eller arbeidskolleger?

52. I hvilken utstrekning deltar du sammen med din ektefelle/samboer i fritidsaktiviteter utenfor hjemmet uten barn?

- Aldri
 En eller flere ganger pr. år
 En eller flere ganger pr. måned
 En eller flere ganger i uken

53. Har familien hatt en feriereise i løpet av de siste 12 månedene?

- Innenlands Ja Nei
Utenlands Ja Nei

54. Har du/dere i løpet av de siste årene hatt ett tillitsverv i en forening eller organisasjon?

Kvinne:

- Ja Nei

Mann:

- Ja Nei

Spørsmålene 55-60 gjelder din og ektefellens/samboers helse og velferd

---

55. Har du eller din ektefelle/samboer noen av følgende plager? (Kryss bare av dersom det gjelder hver eller hver annen uke eller oftere?)

(Ett eller flere kryss)

a)Kvinne

	Plager				
	Nei	Ja	Lette	Middels	Alvorlige
Vondt i magen	☐	☐	☐	☐	☐
Vondt i hodet	☐	☐	☐	☐	☐
Søvnløshet	☐	☐	☐	☐	☐
Svimmelhet	☐	☐	☐	☐	☐
Vondt i ryggen	☐	☐	☐	☐	☐
Appetittmangel	☐	☐	☐	☐	☐
Nervøse plager	☐	☐	☐	☐	☐
Langvarig sykdom eller handikap	☐	☐	☐	☐	☐

I så fall hvilke/hvilken? _____

Ingen plager

b) Mann:

	Plager				
	Nei	Ja	Lette	Middels	Alvorlige
Vondt i magen	☐	☐	☐	☐	☐
Vondt i hodet	☐	☐	☐	☐	☐
Søvnløshet	☐	☐	☐	☐	☐
Svimmelhet	☐	☐	☐	☐	☐
Vondt i ryggen	☐	☐	☐	☐	☐
Appetittmangel	☐	☐	☐	☐	☐
Nervøse plager	☐	☐	☐	☐	☐
Langvarig sykdom eller handikap	☐	☐	☐	☐	☐

I så fall hvilke/hvilken? _____

Ingen plager

56. Har du, din ektefelle/samboer vært sykmeldt noen gang i løpet av de siste 12 månedene?

Kvinne:

Ja. Hvor lenge?   Antall da-
ger totalt

Nei

Mann:

Ja. Hvor lenge?   Antall da-
ger totalt

Nei

57. Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med ditt liv når det gjelder:

(Ett kryss i hver rekke)

	Meget fornøyd	Ganske fornøyd	Verken for- nøyd eller missfornøyd	Ganske misfornøyd	Meget misfornøyd
Bolig	☐	☐	☐	☐	☐
Arbeid	☐	☐	☐	☐	☐
Økonomi	☐	☐	☐	☐	☐
Utdannelse	☐	☐	☐	☐	☐
Helse	☐	☐	☐	☐	☐
Familiesituasjon	☐	☐	☐	☐	☐
Fritid	☐	☐	☐	☐	☐
Kontakter med venner og bekjente	☐	☐	☐	☐	☐
Muligheter for å påvirke din og familiens livssituasjon	☐	☐	☐	☐	☐

58. Bruker du å se en løsning på problemer og vanskeligheter som andre finner håpløse?

- Ja, oftest
- Ja, i blant
- Nei

59. Bruker du å føle at ditt daglige liv er en kilde til personlig tilfredsstillelse?

- Ja, oftest
- Ja, i blant
- Nei

60. Bruker du å føle at ting som hender deg i ditt daglige liv er vanskelig å forstå?

- Ja, oftest
- Ja, i blant
- Nei

Andre viktige opplysninger eller synspunkter:

Vær vennlig å kontrollere at du ikke har glemt å svare på noen enkeltspørsmål, og legg så spørreskjemaet inn i svarkonvolutten og post det så raskt som mulig.

Takk enda en gang for hjelpen!

FOLKEHELSE

Statens Institutt for Folkehelse

NORDISK UNDERSØKELSE OM BARNES HELSE OG VELFERD

Statens institutt for folkehelse skal gjennomføre en undersøkelse om barns helse og velferd. Samme type undersøkelse ble foretatt for 10 år siden og den gjennomføres i alle de nordiske landene. Hensikten med undersøkelsen er å få et helhetsbilde av barns helse og velferd i de nordiske land i 1996 sammenlignet med 10 år tidligere. Derfor ønsker vi både opplysninger om positive og negative trekk ved barnas livssituasjon. Vi stiller også en del spørsmål om forhold i familien som påvirker barnas hverdag.

Du er trukket ut til å delta

Det er trukket et tilfeldig utvalg av 3000 foreldre til barn i alderen 2 - 18 år til undersøkelsen. Du er en av dem som er trukket ut. Det framgår av teksten øverst på dette brevet hvilket barn spørsmålene gjelder. Vi ber deg eller en annen voksen som kjenner dette barnet godt om å besvare spørreskjemaet. Det er frivillig å delta, men vi håper selvsagt at så mange som mulig vil være med. Vi kan ikke erstatte noen av dem som er trukket ut med andre. Når noen ikke blir med, blir det vanskeligere å danne seg et korrekt helhetsbilde av barns helse og velferd i Norge.

Personvern

Statistisk sentralbyrå står for datainnsamlingen i undersøkelsen og påser at personvernet blir ivaretatt. Personregisterloven og Statistisk sentralbyrås rammekonsesjon fra Datatilsynet regulerer behandlingen av personopplysninger. Statistisk sentralbyrå vil ha en liste over dem som er trukket ut i undersøkelsen. Spørreskjemaet har et identifikasjons-nummer som gjør det mulig å kontrollere hvem som har svart og at samme person ikke telles mer enn en gang i undersøkelsen. Ansatte i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt og brudd på taushetsplikten er straffbart. Navnelisten og svarene i spørreskjemaet vil alltid bli holdt atskilt og navnelisten vil bare finnes i Statistisk sentralbyrå. Når dataregistreringen er ferdig og kontrollert for feil, vil navnelisten bli tilintetgjort. Det vil skje senest 6 måneder etter at opplysningene er samlet inn.

Mer informasjon

Assistentlege Else-Karin Grøholt eller overlege Rannveig Nordhagen ved Avdeling for samfunnsmedisin, Folkehelse, kan kontaktes på telefon 22 04 25 51 dersom du ønsker mer informasjon om spørsmålene i skjemaet. Seksjon for intervjuundersøkelser, Statistisk sentralbyrå, som har telefonnummer 22 86 46 67, svarer gjerne på spørsmål om den praktiske gjennomføringen av undersøkelsen.

Vi håper du vil delta, og takker på forhånd for hjelpen.

Med vennlig hilsen

Rannveig Nordhagen
Prosjektleder

Oslo, 25.05.96

NORDISK UNDERSØKELSE OM BARNES HELSE OG VELFERD

Statens institutt for folkehelse har ansvaret for gjennomføringen av den norske delen av undersøkelsen om helse og velferd blant barn og unge i de nordiske land. For et par måneder siden sendte vi ut spørreskjema og orienteringsbrev for undersøkelsen til et tilfeldig utvalg på 3000 foreldre med barn i alderen 2-18 år. Oppslutningen om undersøkelsen har til nå vært meget bra.

Vi kan imidlertid ikke se å ha fått noe utfylt spørreskjema fra deg, og sender derfor nytt skjema som vi ber om at du tar deg tid til å fylle ut. Det er svært viktig at vi får opplysninger fra flest mulig av de som er valgt ut til å delta, slik at det kan foretas korrekte sammenligninger av barn i ulike grupper og landene i mellom. Sammenligning med resultatene fra en tilsvarende undersøkelse for 10 år siden kan gi svar på en rekke spørsmål om endringer i barns velferd og helse over tid. Legger storsamfunnet forholdene bedre til rette for barn og barnefamilier? Er barns helse blitt bedre eller dårligere enn for 10 år siden? Slike spørsmål kan vi bare få svar på ved å henvende oss direkte til barnefamiliene.

Statistisk sentralbyrå står for datainnsamlingen i undersøkelsen og påser at personvernet blir ivaretatt. Opplysningene du gir vil bare bli brukt til å utarbeide statistikk. Mer informasjon om undersøkelsen kan du få ved å kontakte assistentlege Else-Karin Grøholt eller overlege Rannveig Nordhagen på telefon 22 04 25 51, Seksjon for intervjundersøkelser, Statistisk sentralbyrå, som har telefonnummer 22 86 46 67, svarer gjerne på spørsmål om den praktiske gjennomføringen av undersøkelsen.

Vi håper fortsatt at dere er villige til å delta og ber igjen om at du fyller ut spørreskjemaet og returnerer det så snart som mulig i vedlagte frankerte svarkonvolutt. På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

Rannveig Nordhagen
prosjektleder

Oslo, 02.05.96

NORDISK UNDERSØKELSE OM BARNES HELSE OG VELFERD

Takk for hjelpen!

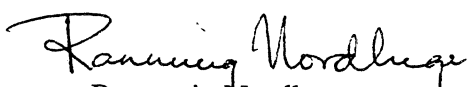
Vi vil gjerne takke alle dere som allerede har svart på skjemaet om helse og velferd blant barn og unge i de nordiske land. Så langt har vi fått inn mange svar.

Dersom du ennå ikke har rukket å fylle ut skjemaet, vil vi sette stor pris på om du tok deg tid til det. Det er frivillig å delta, men det er svært viktig for resultatet av undersøkelsen at så mange som mulig svarer. Vi vil være meget takknemlig dersom du kan fylle ut spørreskjemaet og sende det inn så snart som mulig.

Som tidligere nevnt er alle svar undergitt taushetsplikt. Ifølge bestemmelsene om personvern, har vi ikke lov til å offentliggjøre opplysninger på en slik måte at de kan føres tilbake til hva den enkelte har svart.

Har du spørsmål om undersøkelsen, kan du ringe assistentlege Else-Karin Grøholt eller overlege Rannveig Nordhagen, Folkehelse, telefon 22 04 25 51. Trenger du nytt spørreskjema, kan du kontakte Statistisk sentralbyrå, telefon 22 86 46 67.

Med vennlig hilsen

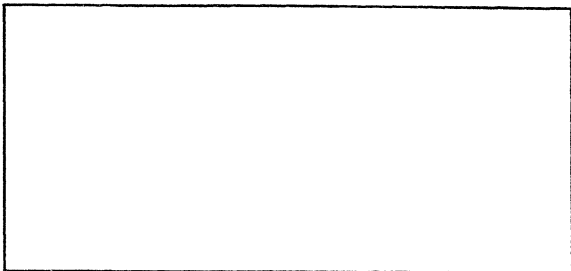

Rannveig Nordhagen
prosjektleder

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 97/30 K-G. Lindquist: Database for energiintensive næringer: Tall fra industristatistikken. 17s.
- 97/31 A. Vedø: Frafall i levekårspanelet 1980, 1983 og 1987. 36s.
- 97/32 A. Mathiassen: Valg og bruk av internasjonale statistikkilder. 14s.
- 97/33 L.T. Foss og A.C. Steen: Inntekts- og kostnadsundersøkelse for privatpraktiserende leger 1995: Dokumentasjon. 56s.
- 97/34 P.E. Gjedtjernet: Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven for årene 1991, 1992 og 1993. Dokumentasjon. 41s.
- 97/35 A. Langørgen: Faktorer bak variasjoner i kommunal ressursbruk til pleie og omsorg. 19s.
- 97/36 S.E. Førre: Registerdataene i lys av industristatistikken. 21s.
- 97/37 K. Gimming: Virkninger på prisutviklingen på naturgass i Vest-Europa ved innføring av felles karbonavgift. 40s.
- 97/38 F. Moen: Regional fordeling av salg og bortsett arbeid innen eiendomsdrift, forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet 1995. 35s.
- 97/39 E. Holmøy og Ø. Thøgersen: Virkninger av strukturpolitiske reformer: Forslag til konkrete forskningsprosjekter. 67s.
- 97/40 E. Gulløy: Journalister og personvern - om personvernproblematikk og Datatilsynet. 37s.
- 97/41 E. Holmøy: En presisering av hva som skal menes med tilbudskurven for arbeid i en generell likevektsmodell. 10s.
- 97/42 A. Sundvoll og H.M. Teigum: IT i skolen 1997. Del 1: Tilstandsundersøkelse i skolene. Hovedresultater og dokumentasjon. 65s.
- 97/43 P. Schøning og K. Jonassen: Sammenligning av foreslåtte nasjonale tilpasninger av Corine Land Cover med andre arealklassifikasjonssystemer og systemer for arealstatistikk. 39s.
- 97/45 A. Katz, B.M. Larsen, K.S. Eriksen og T. Jensen: Transport og makroøkonomi - en samkjøring av GODMOD-3 og MSG-6. 62s.
- 97/46 S. Todsen: Nasjonalregnskap: Beregning av oljenæringene. 23s.
- 97/47 O.F. Vaage: Undersøkelse om voksenopplæring i Rogaland: Dokumentasjonsrapport. 33s.
- 97/48 E. Gulløy: Undersøkelse om personvern: Holdninger og erfaringer 1997. 76s.
- 97/49 H.M. Edvardsen, J. Mønnesland og K.Ø. Sørensen: Regional arbeidsdeling: Sogn og Fjordanes plass i norsk verdiskaping. 35s.
- 97/50 O. Rognstad: SSBs forslag til landbrukstelling 1999. 65s.
- 97/51 J.E. Sivertsen: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 1996. 38s.
- 97/53 S. Hansen og T. Skoglund: Sammenligning av data for sysselsetting og lønn fra ulike kilder. 30s.
- 97/54 S. Blom: Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk: Spørsmål i SSBs omnibus i mai/juni 1997. 39s.
- 97/55 K. Mork: SSB-AVLØP: Fylkeshefte 1996. 203s.
- 97/56 Opplysninger om inntekt, formue og skatt i forløpsdatabasen Trygd-fobhistorie: Tilrådinger fra et utvalg. 52s.
- 97/57 E.J. Fløttum: Ordliste og definisjoner i økonomisk statistikk: Engelsk - bokmål - nynorsk. 166s.
- 97/58 T. Dale: Samordnet levekårsundersøkelse 1997 - panelundersøkelsen: Dokumentasjonsrapport. 87s.
- 97/59 H. Høie og A. Grønlund: Driftstypemodellen: Modell for tilrettelegging av jordbruksstatistikk for beregning av tap av næringsstoffer fra jordbruksarealene: Dokumentasjon. 37s.
- 97/60 A. Sundvoll: Undersøkelse om mødre med nyfødte barn. 36s.

Notater

Tillatelse nr.
159 000/502

B *Returadresse:*
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Statistisk sentralbyrå

Oslo:
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 22 86 45 00
Telefaks: 22 86 49 73

Kongsvinger:
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

ISSN 0806-3745

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway